

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва**

**ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КЛАСИЧНИХ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ
РОК-МУЗИКАНТАМИ**

Кваліфікаційна робота (проект)
(пояснювальна записка)

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав: здобувачка 2 курсу, 13-241М гр.
Спеціальності 025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійної (наукової) програми
Музичне мистецтво
Іванов Олександр Вячеславович

Керівник кандидат педагогічних наук, доцент
Форостян А.Ф.

Рецензент кандидат педагогічних наук
Полєвіков І.О.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 Трансформаційні процеси класичної музики	6
1.1 Класична музика як базис сучасної рок-музики	6
1.2 Рок-музика як феномен ХХ століття	9
РОЗДІЛ 2. Класичні твори у виконанні рок-музикантів	12
2.1. Використання рок-музикантами класичних творів	12
2.2 Особливості інтерпретації класичних творів рок-гуртами та рок-виконавцями	14
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19
ДОДАТКИ	
Додаток А. Композитори класики	23
Додаток Б. Рок-виконавці	24
Додаток В. Сценарій творчої частини кваліфікаційної роботи, концерту, Олександра Іванова – «Класичні твори в інтерпретації рок - виконавців»	25
Додаток Г. Афіша творчої частини кваліфікаційної роботи Олександра Іванова	29
Додаток Д. Відеозапис творчої частини кваліфікаційної роботи Олександра Іванова	30

ВСТУП

Актуальність теми. Науково-технічний прогрес та стрімке зростання економіки в ХХІ столітті, перетворення у політичному та соціокультурному житті суспільства, значні потрясіння призвели до змін у сприйнятті людиною оточуючого світу. В музичному мистецтві такі зміни стали, своєрідним, поштовхом для появи нових стилів, жанрів і напрямів, які у найбільшій мірі змогли б задовольняти трансформації художньо-естетичних уподобань, поглядів та смаків соціуму в реаліях сучасності.

Тож, багатоманітний розвиток різноманітних музичних напрямів та стилів: джаз та блюз, рок-н-рол, експериментальне японське і європейське виконання шумових музикантів тощо. Представники кожного напрямку прагнули привернути до себе увагу, шукали нові і незвичні художні засоби самовираження, починаючи від концертних і студійних експериментів у західних колективах, та закінчуючи доволі агресивними виступами. Отже, виникнення рок-музики, яке отримало широке розповсюдження в усьому світі, стало певним поштовхом для розвитку світової музичної культури.

Водночас, багатокomпонентність сучасної музики, дає можливість синтезувати джаз, рок, фолк, хіп-хоп, електроніку. Завдяки своїй багатошаровості сучасна музична культура все частіше звертається до надбань минулого, до класичної музики.

На думку Цюряк І.О., «класична музика» – цей термін сьогодні можна використовувати не лише до творів Європейських композиторів класиків, а й до великої кількості музичних напрямів значно молодших, але не менш впливових на культуру.

Вже сьогодні, можна виділити класиків в таких музичних напрямках, як наприклад: в поп-музиці, це - Майкл Джексон, в реп музиці

Тупак Шакур, в рок-музиці можна назвати Бітлз та Чака Беррі. Виникає питання, який зв'язок всіх цих жанрів із класичною музикою.

Класична музика має безумовний вплив на всі музичні напрями, але в своїй складності, системності та складності музичної мови та впливу на культуру, класичну музику можна порівняти лише з рок-музикою.

Не один раз, рок виконавці звертались до класичних творів музичної скарбниці людства, надихались великими творами минулого та брали за зразок звучання яке притаманне класичним академічним творам.

В даній роботі, розглянемо вплив класичної музики на розвиток, становлення та інтерпретації класичної музики, класичних музичних творів рок-музикантами, саме в цьому визначається актуальність магістерської роботи: «Інтерпретація класичних музичних творів рок-музикантами»

Мета дослідження – визначити характерні особливості та принципи використання класичних академічних творів рок-музикантами.

Відповідно до мети, головними **завданнями дослідження** є:

- 1) Дослідити вплив класичної музики на різні жанри музичного мистецтва
- 2) Розглянути рок музику, як один з найпоширеніших жанрів музики в світі
- 3) Висвітлити особливості інтерпретації класичних творів в рок-музиці

Об'єктом дослідження є сучасний розвиток музичного мистецтва.

Предметом дослідження є використання класичних музичних творів у виконавській майстерності рок-музикантами.

Методи дослідження: Основними методами в даній кваліфікаційній роботі є: компаративний, тобто - вивчення методичної та теоретичної літератури, яка стосується даної теми; теоретичний –

осмислення змісту основних термінів і понять, які пов'язані з темою дослідження; історичний – виявлення основних етапів розвитку музичних жанрів та стилів; аналітичний та практичний методи, спрямовані на аналіз творчої діяльності рок-виконавців, авторів музичної рок-сцени та інтерпретації у класичних творах в жанрі року.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в даній роботі розглядається вплив класичних творів на такий жанр як рок та інтерпретації рок-виконавців у контексті професійного виконання в композиторській та популярній площині.

Теоретичне значення одержаних результатів. Результати проведеного дослідження можливо використовувати при викладанні теоретичного курсу теорія та історія музики.

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали і висновки даного дослідження можуть бути використані в лекційних курсах таких дисциплін як «Історія музики», «Культурологія», «Художня культура»; в педагогічній діяльності викладачів які є керівниками хорових колективів. Також, матеріали роботи можуть бути використані у подальших дослідженнях даної проблеми.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження, в електронній збірці «Магістерські студії 2021 року», була опублікована стаття «Класичний характер роки музики (трансформаційні процеси перетворення)».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ КЛАСИЧНОЇ МУЗИКИ

1.1. Класична музика як базис сучасної рок-музики

Сучасний розвиток мистецтвознавчої та музикознавчої літератури значне місце відводить вивченню проблем рок-музики, молодіжної культури, окремих субкультур, соціокультурних впливів тощо. Тож, рок-музика, яка посідає значне місце у соціумі, вже має традицію вивчення, яка розпочалася ще в радянський період. У працях Ю. Волкової [2], Д. Леонтьєва [12], М. Саркітова [13], Т. Чередніченко [22], І. Набока [11], та ін., головний акцент ставився на місце рок-музики у соціумі – як світовому, так радянському та пострадянському. Відповідно, ці праці мали певні ідеологічні установки, які сьогодні виглядають дещо архаїчними, однак вони зіграли свою роль у процесі осмислення явища музики неакадемічної традиції та рок-музики зокрема.

Особливу значущість для розробки порушеної проблеми набули роботи О. Орлової, О. Козлова, І. Хижняка, О. Феофанова, І. Набока та багатьох інших дослідників, в роботах яких порушується аналіз історичних процесів, виявлення певних закономірностей розвитку молодіжної музики, дається оцінка культурологічну ситуацію.

У 2000-х рр. у працях мистецтвознавстві А. Цукера Г. Кнабе [7], В. Сирова [15], та інших вчених рок-музика розглядалась з позиції соціокультурних, та мистецтвознавчих детермінант. У цих роботах висвітлювався історико-культурний компонент.

Саму ж історію рок-культури розглянуто в роботах А. Байчорова, Ю. Дроздова, В. Бондаренко, Г. Забродіна, К. Мяло, та ін.

Питанням становлення та розвитку вітчизняної молодіжної музики приділяли увагу О. Запесоцький, Ю. Божко, М. Саркітов, О.

Житинський, І. Смирнов, А. Троїцький та ін. У цих працях зазначених авторів було розроблено теоретичні засади дослідження рок-музики як явища неакадемічної традиції музичного мистецтва. Зазначимо, що в них рок розглядався у тісному зв'язку з академічною музикою, паралелі між класичною та неакадемічною музичною традиціями. У цьому ключі цікавим є робота М. Сапонова «Менестрелі» [16], яку присвячено середньовічним музикантам, і робиться спроба деталізувати рок-музику з позиції продовження середньовічної менестрельної традиції.

Однією з перших українських праць, яку було присвячено розвитку року, було дослідження Л. Васильєвої «Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття» [3]. У цій роботі досліджуваний напрям музики розглядався в контексті масової музичної культури, при цьому було детально зосереджено лише на «важкому» року (*hard-and-heavy*), розглянуто його історію, особливості текстів, жанрову специфіку та засоби виразності, а також зроблена спроба порівняння його з класичними напрямками музичного мистецтва.

Поняття класична музика неоднозначне, адже існує як мінімум три варіанти тлумачення цього поняття. Так:

1. Як вказано в словнику музичних термінів, за книгами Ю.Є.Юцкевича класична (з лат. *classicus*) музика минулого, що витримала випробування часом та має аудиторію в сучасному суспільстві [4].

2. В історичному та музично – теоретичному сенсі класичною музикою прийнято вважати «Віденську музичну школу» яка зародилась в епоху класицизму у другій половині 18 ст. та початку 19 ст., завдяки чому в музичній термінології закріпилось поняття «віденський класицизм».

3. Типологічний термін «академічна музика» - широкий термін який використовується для визначення типу музики, що належить до писемної композиторської традиції сформованої в XVII—XIX століттях

музичні форми і жанри, інструментарій та традиції виконання. Академічна музика протиставляється розважальній та народній.

Розглянувши більш детально друге у нашому списку поняття, а саме «віденську музичну школу» - напрям у музиці, що склався в Австрії у 2-й половині XVIII – 1-й чверті XIX століття. Яскравими представниками цього напрямку є – Й. Гайдн, В.-А. Моцарт, Л. Бетховен. Естетичні засади Віденської класичної школи пов'язані з Німецьким і Австрійським просвітительством та ідеями Великої французької революції; музичні джерела – народна музика тодішньої багатонаціональної Австрії, досягнення ранньої Віденської та Мангеймської шкіл, традиції італійської опери.

В мистецтві, представники Віденської класичної школи остаточно сформувався класичний тип чотири частинного сонатно-симфонічного циклу з єдиною ідейно-образною концепцією; визначились жанри класичної симфонії, сонати, концерту, квартету. Композитори Віденської школи сприяли розвитку ораторії (Гайдн), заклали основи різних типів класичної опери – комедії, комедії-драми, народної музики казки (Моцарт), героїчної опери (Бетховен). Вони збагатили лексичні та структурні засоби музичної виразності, утвердивши форму сонатної алегорії, стабілізували склад симфонічного оркестру. Віденська класична школа – одна з вершин світового музичного мистецтва – мала великий вплив на дальший розвиток музики, становлення різних національних шкіл, у тому числі й української [5].

Отже в результаті дослідження, для деталізації понятійного апарату, будемо спиратись на перший та другий варіант тлумачення поняття «класична музика», що було деталізовано у роботах вітчизняних та закордонних науковців.

1.2. Рок-музика як феномен ХХ століття

Виходячи з поняття «класична музика», як музика яка пройшла крізь роки та залишається актуальною, розглянемо крізь призму цього тлумачення рок-музику.

Рок-музика – це узагальнена назва напрямків популярної музики другої половини 20 століття, що походить від рок'н'ролу, ритм'н'блюзу які зародились у Сполучених Штатах Америки і походять від музики темношкірого населення, яке перебувало під гнобленням.

Зародження саме року, пов'язують з творчістю видатного американського виконавця Чака Беррі одного з найвпливовіших музикантів в жанрі рок-н-рол, у середині двадцятого століття. Про Чака Беррі свого часу влучно сказав інший видатний музикант, Джон Ленон (гурт The Beatles, пізніше Yoko Ono Band), «Якщо ви спробуєте знайти нову назву для рок-н-ролу, то назвіть його просто – Чак Беррі» [24], тобто авторитет митця рок-н-ролу беззаперечний. У свою чергу, Чак Беррі надихнув багатьох інших музикантів жанру року, починаючи з відомих «The Beatles» і до важких, за звучанням гуртів, наприклад – «Metallica».

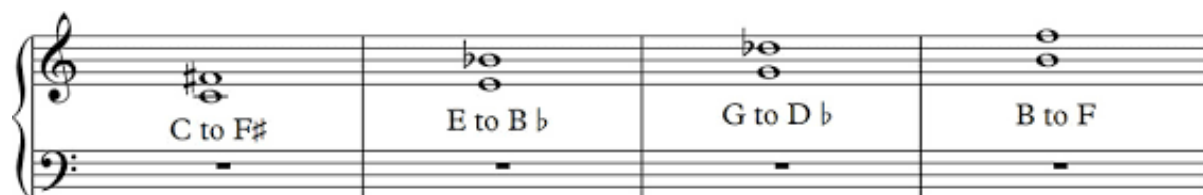
На сьогодні творчість і Чака Беррі, і The Beatles, користується популярністю, наприклад, на музичних стрімінгових сервісах посідають лідируючі позиції, серед іншої музики із прослуховуванням понад сьомастами мільйонами разів.

Виходячи із зазначеного та відповідно до тлумачення поняття «класична музика», як класичну музику можемо визначати – рок-н-рол, як класичну музику, що увібрала в себе усі класичні акфонії та вимоги суспільства [18]

У свою чергу, вплив класичної академічної музики та академічних композиторів на рок-виконавців визначився у відповідному протистоянні. Якщо на виконавців рок-н-ролу вплинули такі жанри

музики як: блюз, джаз та інші музичні течії темношкірого населення США, то вже на представників більш важкої сцени рок-музики, в рівній мірі мали вплив представники рок-н-рольної сцени та класичні композитори. По більшому, характерному важкому звучанню представники «важкого металу» повинні дякувати саме «академічній» класиці.

Так, в блюзовій гаммі, є занижена п'ята ступінь, відома як «третон» (Малюнок.1.2)

Мал.1.2. «Diabolus in musica» чи «диявольський третон»

Адже, третон має сумнівну репутацію в історії західної музики. Якщо перенестись, у Середньовіччя, то виявимо, що церква в основному контролювала музику в Європі. Життя більшості людей оберталося навколо їх релігійних вірувань. Католицька церква зробила серйозні зусилля, щоб поширити свою віру по всій Європі, і це відбувалось за допомогою єдиної форми музики, відомої сьогодні як «Григоріанський спів», на честь папи Римського – Григорія. Одним з результатів цих зусиль стало те, що більшість людей знайомилися з музикою в основному у церквах під час богослужінь, а церква наймала безліч музикантів для написання музики для богослужінь і інших заходів [12].

Ця майже виняткова влада над творчим самовираженням означала, що церква могла майже повністю диктувати смак. Важко сказати напевно, але знаємо, що перше явне несхвалення третона прозвучало з вуст італійського музичного теоретика Гвідо з Ареццо. У той час Гвідо розробив популярну систему організації акордів, яка також була новим винаходом в класичній музиці.

Гвідо замінив ноту В (В natural) на В \flat , щоб уникнути тритона, природно зустрічається в мажорній гамі між F і В. Ця відраза до тритону відображала широке ставлення до образотворчого мистецтва в Європі XVII століття. Однак, «Диявольська» репутація тритона поширилася і на XVIII століття, отримавши нещасливе назву *diabolus in musica* або "диявол у музиці".

Хто знає, до якої міри церква забороняла композиторам використовувати цей інтервал. За словами музикознавця Ентоні Прайєр, тритон "... був визнаний проблемою в музиці ще в IX столітті і природним наслідком, тому його заборонили і виробили правила, як його обійти. Я не думаю, що вони коли-небудь думали про нього як про диявола, що живе в музиці " [1].

В хеві-металі, саме гурт з Бермінгтону (Об'єднане королівство) Black Sabbath, першим збудували композицію повністю на «третоні», ця композиція має назву гурту. Тобто, використали тритон, для того, щоб звучати більш зловісно.

Виходячи з наведеного, зазначимо, що класична (академічна) музика має значний потенціал, який і до сьогодні розкритий не у повній мірі. Вплив на музичні вподобання рок-композиторів та виконавців залишається не досліджуваним. Більшість рок-музикантів мають класичну музичну освіту, їх творча діяльність – це свого роду, протидія академізму. Водночас, звернення до класичної музики, визначено вимогами часу та вподобаннями аудиторії яка очікує більш ширшого кола музичної ритміки.

РОЗДІЛ 2

КЛАСИЧНІ ТВОРИ У ВИКОНАННІ РОК-МУЗИКАНТІВ

2.1. Використання рок-музикантами класичних творів

Хеві-метал, напрям року який є найпоширеніший у світі, саме від хеві-метал, бере свій початок у багато інших напрямів рок-музики. Саме представники цього напрямку вперше звернулись до класичних творів у своїй виконавській діяльності.

Тож, деталізуємо особливості виконавської діяльності на прикладі творчості Ріхарда Вагнера. Саме, Вагнер перебудував оркестр, він додав в оркестровий ансамбль: туби, чотири контрабаси, октобас. Він, цілеспрямовано підсилював саме басову складову свого оркестру. Якщо для сучасного рок-музиканта гітарні підсилювачі головний посередник сильного звуку, то в часи Вагнера, на стільки сильне звучання було у новину. Подейкують, коли оркестр грав композиції Вагнера, будівля в якій проходив концерт немов «оживала» через вібрації які видавали басові в оркестрі. Тобто, сила звучання яка сьогодні характерна року, вже була започаткована Вагнером.

В двадцятому столітті, гітарні підсилювачі та педалі гітарних ефектів дали змогу гітаристам рок-гуртів відійти від звичного звучання «класичних» гітар. Якщо на звичайній гітарі заграли ноту, вона буде звучати як на фортепіано поки не затихне. Адже, розвиток техніки дав змогу перетворити звичайну гітару, за моделлю звучанням рівною скрипці чи органу, тобто звук отримав змогу йти стільки скільки того хоче музикант.

Визначну роль як у класичній так і в рок-музиці грає вокальна партія. В «класичній» рок-музиці вокалу приділяється значна увага, вокалісти таких жанрів року як хеві-метал, глем-метал, павер-метал та інші, співають дуже високі партії у верхньому «головному» регістрі

подібно до жіночих партій в операх. Тобто, на вокал, як бачимо безпосередній вплив має класична музика, що в свою чергу відображається на рокових партіях.

Одним із перших рок-музикантів, які вирішили об'єднати гітарні рифи та мелодійні ходи хард-року зі звуком симфонічного оркестру, був Джон Лорд, «клавішник» гурту Deep Purple. «Основною мотивацією йому (на відміну багатьох послідовників) послужило класичне музичне освіту, сліди якого ми чуємо у всій творчості композитора. Джон Лорд спробував, крім сплавлення класики та року, створити свій власний класичний твір. Тому в списку композицій цього концерту спочатку йде абсолютно класична Симфонія № 6 авторства Малкольма Арнольда, потім три пісні Deep Purple, і далі – власне сам «Концерт для гурту та оркестру», що складається з трьох композицій Лорда, виконаних саме в класичному ключі, але за підтримки рок-інструментів (гітара, бас-гітара, клавішні та барабани). Запис відбувся у вересні 1969 року за участю Королівського філармонічного оркестру під керівництвом Малкольма Арнольда і згодом був випущений на вінілі» [1].

Ще одним яскравим прикладом поєднання класичної музики і рокового виконавства, стала поява «Багемської рапсодії» групи «Queen».

Отже, можемо констатувати, що поєднання класичної музики з роковим виконанням дає можливість слухачеві по новому сприймати сталі мелодії. З іншого боку, нового значення набули створенні рок-музикантами твори у формі академічної музики, чи залучення академічних співаків до виконання такої музики.

Тож, поєднання, або взаємозв'язок є безпосереднім виявом трансформації та запозичення класичних творів та класичної асигнатури рок-виконавцями і композиторами.

2.2. Особливості інтерпретації класичних творів рок-гуртами та рок-виконавцями

Рок-музиканти звертаються до класики у різних формах, від народно-обрядових пісень до класичної «академічної» музики чи композицій. Яскравих прикладів багато, наприклад, гітарний віртуоз Віктор Зінчук і його інтерпретації класичних композицій Н.Паганіні – «Капріз», І.С.Баха – «Tocatta and Fugue» та багато інших. Музична побудова та основна мелодійна складова творів залишається незмінною, саме в звучанні та темпоритмі. Завдяки характерному звучанню року, розкривається абсолютно новий потенціал класичних композицій.

У свою чергу український гурт «Воплі Відоплясова», дуже цікаво зробили свою версію «Щедрики», вітчизняного композитора Миколи Леонтовича. Інтерпретації класичних творів, стосуються не лише конкретних творів, а й навіть окремих видів музичного мистецтва. Наприклад, такий вид мистецтва як опера, знайшов своє відображення в рок-музиці, завдяки чому з'явився такий вид музичного мистецтва як рок-опера або симфо-метал.

У музичному виконавському мистецтві існують різні системи класифікацій голосів. Одні – враховують силу голосу, тобто, як співак може гучно видобувати звуки. Другі – наскільки віртуозний – рухливий, виразний голос співака. Треті – включають зовнішні дані, акторські здібності та ін., тобто немусичні характеристики. На думку Гнідь Б.П., «Найбільш часто використовується класифікація, що враховує діапазон голосу і стать співака» [6]. Навіть керуючись тільки двома критеріями, можна виділити декілька різновидів жіночого й чоловічого вокалу. У музичному стилі «рок-опера» або «симфо-метал» найчастіше використовують горловий хрипкий чоловічий фальцет та жіночий оперний вокал, а також жіноче мецо-сопрано з чоловічим гроулінгом. На

піку свого розвитку використовується чистий, класичний вокал разом з екстримальними видами – гуттурал, грантинг, скрім та ін.

Виходячи з того, що «рок» дуже неоднозначний стиль, оскільки чітких рамок він не має, по мірі його розвитку та експериментальності, тож, він почав набирати популярність у всьому світі, впливаючи на інші музичні напрями. Головним чином, це відбулося за рахунок сприйняття клавішних інструментів та висування їх на музичний передній план.

Ще одним жанром рокової музики став «неокласичний метал» в основі якого покладено відтворення фрагментів класичної музики у форматі року або метала. На думку Васильєва Л.Л. «Цей стиль властивий в основному сольним гітаристам-віртуозам, що наслідують гармонію і манеру класичних композиторів, таких як Йоганн Себастьян Бах, Нікколо Паганіні та ін.» [3].

Незважаючи на технологічну обумовленість формування, «рок-музика стала спадкоємцем масових музичних жанрів так званого «третього шару» європейської музичної культури. Ці зв'язки справили на неї значний вплив» [2].

Водночас, у процесі розвитку ряду рок-стилів виявилися багатосторонні зв'язки із традиціями інших епох музичної культури минулого та сьогодення. Однак, результати й типи цього поєднання з класичною музикою сучасного і минулого на практиці, дуже різняться у різних стилів року. Так, музиканти, які пропагують напрями прогресивного року (Progressive Rock, Art-rock) вдаються до тем, інструментів, мови й виконавських традицій класичної музики, хоча для них вкрай рідкими є виконавські контакти з симфонічними оркестрами або камерними ансамблями. Результати таких експериментальних спільних виступів є неоднозначними і неординарними і, як наслідок не призводить до формування стилістичної цілісності.

Отже, сучасні жанри і стилі рок-музики (рок-опера, симфо-метал, неокласичний метал), відрізняються від інших за рахунок використання

класичної оркестрової музики. Виконавцями у своїй творчості часто застосовуються симфонічні музичні інструменти, хоровий спів і жіночий вокал, мелодику класичних творів тощо. Зазначемо, що ці жанри є самими мелодійними напрямками рок-музики, які змогли гармонійно поєднати метал і класичну музику.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки.

1. Розвиток сучасного суспільства призвів до формування нових культурних та мистецьких течій. І в культурі ХХІ століття рок-музика посіла особливе місце. Сформована близько 60 років ХХ століття вона набула бурхливого розквіту і поширення в усьому світі. У процесі розвитку цей напрям мав декілька стилістичних модифікацій і стала каналом перетворення субкультури на один з найвпливовіших елементів сучасної світової музичної культури, де основною характеристикою виступає специфічна простота музичних виразних засобів. Завдяки цьому, рок-музика впливає на свою аудиторію, до якої передусім належить значна частина молоді з різних країн, з різною культурною орієнтацією.

2. В академічних колах часто постають питання, щодо доцільного приєднання рок-композиції, чи музичних творів (музичні тексти), враховуючи інший спосіб існування (усну традицію). Найпоширенішими аргументами, що зазвичай використовуються з метою констатувати – неприпустимість зіставлення рок-музики з академічною музичною культурою, є такі: 1) рок-музика — це субкультура, на відміну від академічної культури; 2) на відміну від елітарної академічної культури, рок-музика є складовою масової культури, для якої характерні поверховість, відсутність ідей. Тож, спираючись на теорії М. Арановського, Ю. Лотмана та ін. дослідників, можемо зазначити, що рок-композиції повністю відповідають основним параметрам категорії «художній текст». Головними його ознаками, що наявні як у рок-композиціях, так і у класичних творах, є відмежованість, вираженість, структурність; також для неї характерна аудіальна або графічна форма існування. Тож, аудіальний тексти є самодостатнім на рівні з графічно зафіксованим.

3. На сьогоднішній день, трансформаційні процеси у музичному суспільстві дали поштовх до появи різних стилів та напрямів у сталих музичних жанрах, ці перетворення торкнулись і рок-музики. До нових напрямів, що стали перетеном класичної і рокової музики відносять рок-опера, симфо-метал, неокласичний метал тощо. Їх особливістю є використання вокально-виконавських засобів, поєднання соло жіночого вокалу, близького до академічного, найчастіше мецо-сопрано. Іноді, для бек-вокалу залучається чоловічий вокал, наприклад, у дуетних композиціях. Доказами популярності такого симбіозу, що набув популярності на початку XXI століття, стало збільшення кількості концертних виступів та його представників, поява нових груп і збагачення кількості супроводу-синтезу з симфонічними оркестрами знаних гуртів, які грають метал в інших стилях, зокрема, Metallica, Scorpions, Manowar. Навіть на теренах України, за останні роки, побували такі гурти, як Nightwish та Apocalyptica.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бузин К. Роковые классики и классические рокеры. URL: <https://muzlifemagazine.ru/rokovye-klassiki-i-klassicheskie-roke/>
2. Васильева Л. В. Про місце масової музики в культурі другої половини ХХ століття. *Вісн. КНУКіМ : зб. наук. пр. Вип. 4 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв.* Київ, 2000. 150 с. «Серія Мистецтвознавство». С. 34–47.
3. Васильева Л. Л. Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2004. 19 с.
4. Васильева Л. Л. Про мовні аналогії з Й. С. Бахом сучасного хеві-металу (на прикладі творчості гурту «Metallica»). *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Сер. Мистецтвознавство.* 2000. Вип. 6. С. 3–35.
5. Голубєв В. А. Музыка у сфері молодіжного дозвілля. М., 1991. С. 24.
6. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва : підручник. Київ; НМАУ, 1997. 320 с.
7. Кнабе Г. С. Рок-музыка и рок-среда как формы контркультуры. М.СПб., 2006. 420 с.
8. Козлов А. С. Рок-музыка: истоки и развитие. М. : Знание, 1999. 231 с.
9. Коротков С. История современной музыки. Харьков, 1996. 149 с.
10. Набок И. Рок-музыка: эстетика и идеология. Л. : Знание, 1989. 32 с.
11. Набок И. Л. Рок-культура как эстетический феномен: автореф. дис. ... д-ра филос. наук: 09.00.04 «Эстетика». Москва, 1993. 42 с.

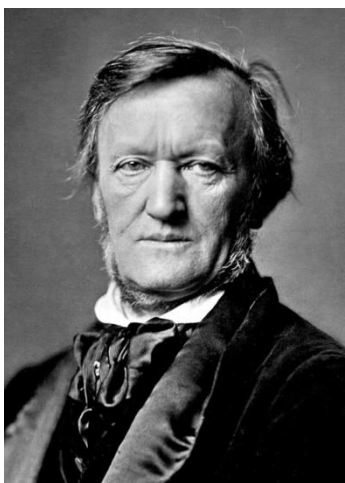
12. Левикова С. И. Молодіжна субкультура. М., 2004. 140 с.
13. Саркитов Н. Рок-музыка: Сущность, история, проблемы. М.: Знание, 1999. 63 с.
14. Свечников С. К. Молодежь и рок-культура. Йошкар-Ола : ГОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2007. 220 с.
15. Сыров В. Н. Стилевые метаморфозы рока или путь к «третьей» музыке : монография. Нижний Новгород : Изд-во Нижегород. ун-та, 1997. 210 с.
16. Сапонов М. А. Менестрели. Книга о музыке средневековой Европы. Москва: Классика-XXI, 2004. 400 с.
17. Саркитов Н. Д. Социальные функции рок-музыки и ее место в молодежной субкультуре (критика буржуазных социологических концепцій рок-музыки): дис. ... канд. филос. наук: 09.00.03 «История философии». Москва, 1987. 162 с.
18. Леонтьев Д. А., Волкова Ю. А. Рок-музыка: социальные функции и психологические механизмы восприятия. *Проблемы информационной культуры. Вып. 4: Искусство в контексте информационной культуры.* Москва, 1997. С. 114–131.
19. Мякотин Е. В. Рок-музыка. Опыт структурно-антропологического похода : дис. ... канд. искусствовед. : 17.00.02. Саратов, 2006. 154 с.
20. Музыка : энциклопедия / под ред. Г. В. Келдыш. М. : Большая Российская энциклопедия, 2003. 672 с : ил.
21. Чижова А. И. Рок-музыка як культурно-історичний феномен. М, 1993. С. 103.
22. Чередниченко Т. В. Кризис общества – кризис искусства: Музыкальный «авангард» и поп-музыка в системе буржуазной идеологии. Москва: Музыка, 1987. 191 с. (Империализм: События, факты, документы).

23. Цюряк І. О. Функціонування музичного стилю «симфо-метал» у сучасних соціокультурних умовах. URL: http://eprints.zu.edu.ua/31095/1_Цюряк,_Стат_я.pdf (zu.edu.ua)
24. Сайт Чака Беррі URL: <http://www.chuckberry.com>
25. Словари и энциклопедии на Академике. URL: <https://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/827213>

ДОДАТКИ

Додаток А.
Композитори класики

Р.Вагнер

Й.Гайдн

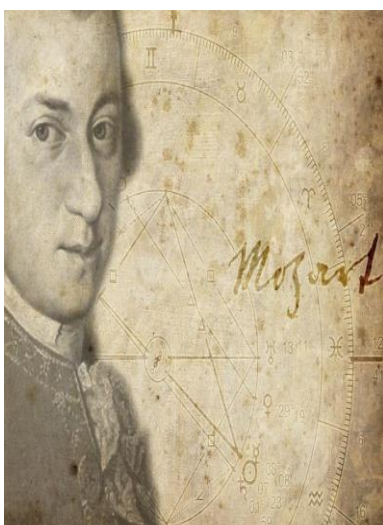
Й.С.Бах

В.А.Моцарт

Н.Паганіні

Гвідо з Арце

Додаток Б. Рок-виконавці

Ч.Беррі

ВІА «Бітлз»

ВІА «Блек Саббат»

ВІА «Діп Перпл»

ВІА «Квін»

ВІА «Металліка»

ВІА «Апокаліптика»

ВІА «Мановар»

ВІА «Скорпіонс»

ВІА «Воплі Відоплясова»

Додаток В.
Сценарій творчої частини кваліфікаційної роботи, концерту,
Олександра Іванова
«Класичні твори в інтерпретації рок-виконавців»

Ведучий/виконавець: Іванов О.В., гурт: «CHILD ROLAND»

(вихід під музику)

Вед.: Доброго дня! Вітаю всіх на творчої частин захисту кваліфікаційної роботи «Класичні твори в інтерпретації рок-виконавців».

Сьогодні, ми з вами спробуємо поринути в поєднання непоєднуваного. Класичні композиції в роковій інтерпретації, сподіваюсь сподобаються вам так само сильно, як мені сподобалось над ними працювати. Ми із гуртом «CHILD ROLAND» виконаємо для вас як класичні композиції, так і власні пісні.

Отже під ваші оплески, ми починаємо!

Хочу розпочати концерт, з пісні яка привела мене знову на рідний факультет, з пісні яка дуже багато для мене значить. Це пісня на слова Михайла Миколайовича Петренка «Дивлюсь я на небо...»

Виконання: 1. «Дивлюсь я на небо»

Вед.:

Усе мине, пройде в тумані,
І зникнуть і степи і гори,
Затягнуться болючі рани,
Все зникне в часовому морі.
І молодість залишиться позаду,
Далеким стане наче зорі,
Не пам'ятай лиш тільки зради,
Не пам'ятай лиш тільки горе.

Далі, для вас, пісня «Юність».

Виконання: 2. «Юність»

Вед.: Думи мої, думи мої — вірш Тараса Шевченка, ліричний вступ до «Кобзаря», літературний маніфест молодого автора, який представляє загалові свою першу книжку, а з нею — свій голос як національного поета України.

Для мене, вірш, на який в свою чергу написали музику такі композитори як І. Біликовський, С. Воробкевич, Я. Степовий, Є. Козак та інші, більше ніж вірш, для мене він як алегорія на нашу державу.

Тож не будемо багато розмовляти, «Думи мої, думи».

Виконання: 3. «Думи мої, думи».

Вед.: Наступну пісню було написав у 2014 році, здається що це було ще вчора. Написана вона була приблизно за 5-10 хвилин, точно важко сказати... І з роками, ще не було жодного концерту гурту, де б ми не виконували її. І я впевнений, найкраща пісня, яку ти написав за кілька хвилин, виходить кращою, ніж та над якою ти працюєш годинами..

До вашої уваги – «Над пропастью во ржи».

Виконання. 4. «Над пропастью во ржи»

Вед.: Хтось може подумати, що за сум на цьому концерті? Щоб вас трошки розрадити ми виконаємо пісні про кохання.

Для вас пісня, «Поцелуй же меня моя душечка».

Виконання. 5. «Поцелуй же меня моя душечка».

Вед.: Любов – це безумовно сильні почуття, але як і все в цьому світі, любов також може закінчитись. Наступна пісня, про те, як любов може взяти і померти.. і вибір за кожним, або страждати, або кинути пригорсть землі в останню путь мертвому коханню, пісня «Умерла бідняжка».

Виконання. 6. «Умерла бідняжка».

Вед.: Пісня "Я у весняному лісі", співається від імені людини, вимушеного покинути Батьківщину але туга за нею на дає їй спокою.

Багатьом сучасним людям складно зрозуміти "фішку" цієї пісні. Тому пропоную згадати історію нашої країни.

У Радянському союзі існувало поняття "радянські переміщені особи", тобто радянські громадяни, що опинилися під час Великої Вітчизняної війни (1941-1945) за межами СРСР. В основному це були люди, яких фашисти примусово відправили на роботу до Німеччини. Сюди ж входили військовополонені і пособники німців, цілими сім'ями відступали з ними з території СРСР.

У 1944-1952 роках відбувалася репатріація, тобто повернення переміщених осіб на батьківщину. За ідеєю, цивільним особам і військовополоненим повинні були відновити громадянство без будь-яких переслідувань. Але на практиці багато потрапляли в табори, штрафбати, відчували різні обмеження прав і свобод в цивільному житті. Тому не для кожного переміщеного радянського громадянина повернення на батьківщину було простим. Саме ці сумні моменти нашої історії відображені в пісні "Я у весняному лісі".

Але історія мало вчить людей. У 21 столітті війни на планеті розпалюються з новою силою. І тепер "Я у весняному лісі" можуть співати біженці з різних країн в якості своєрідного гімну.

До вашої уваги «Я в весеннем лесу, пил березовый сок».

Виконання.: 7. «Я в весеннем лесу, пил березовый сок».

Вед.: Наступна композиція називається «Разукрашка», під ваші оплески

Виконання.: 8. «Разукрашка».

Вед.: «У місячному сяйві» (також називаємо «Дзвіночок» і «Дінь-дзень-дзень») - романс, що відноситься до так званих ямщицьких пісень, поета і музиканта Євгена Дмитровича Юр'єва.

Євген Дмитрович Юр'єв (1882-1911) - російський поет і композитор, автор кількох романсів, серед яких: «Гей, ямщик, гони до" Яру "», «Навіщо любити, навіщо страждати» та ін.

Відомо більше п'ятнадцяти романсів Е. Д. Юр'єва, написаних ним в період 1894-1906 років на власні слова і музику, а також одинадцять романсів і пісень, в тому числі «циганських» (тобто схожих на циганський романс) на його слова, покладених на музику іншими композиторами, зокрема А. Н. Чернявським.

До речі, це найулюбленіша пісня О. Мішукова.

Виконання.: 9. «В лунном сиянье».

Вед.: А завершити наш концерт, хотілося б наступною піснею, яка була написана ще в 2013 році, в моєму рідному місті, а саме в Херсоні. Тож для всіх вас, «Страх и ненависть в Херсоне».

Виконання.: 10. «Страх и ненависть в Херсоне».

Вед.: Класична музика завжди була взірцем академічної майстерності. В концептуальній моделі сучасності, класична музика сприймається по різному в різних колах суспільства. Змішування стилів музики, завжди дарує неповторне цікаве звучання, що ми і спробували довести в творчій частині кваліфікаційної роботи.

На цьому наша концертна програма завершено. Дякую всім за увагу!

(музика на фон)

Додаток Г.

Афіша творчої частини кваліфікаційної роботи Олександра Іванова

18.11 ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ВОКАЛУ ТА ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН **18:00**

ТВОРЧА ДИПЛОМНА РОБОТА МАГІСТРА
ІВАНОВА ОЛЕКСАНДРА
"КЛАСИЧНІ ТВОРИ В ІНТЕРПРИТАЦІЇ РОК ВИКОНАВЦІВ"

ЗА УЧАСТЮ РОК-ГУРТУ:
CHILD ROLAND

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК - КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ДОЦЕНТ К.П.М., ДОЦЕНТ ФОРОСТЯН А.Ф.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
LOCALS ONLY
УШАКОВА 126

ВХІД ВІЛЬНИЙ

Додаток Д.
Відеозапис творчої частини кваліфікаційної роботи
Олександра Іванова